



Gemeente Brummen

# Onderzoeksrapport 'bestuurlijke toekomst' klaar

Er is hard aan gewerkt afgelopen jaar. Onder leiding van burgemeester Geert van Rumund is een uitgebreid en zorgvuldig onderzoek uitgevoerd naar de bestuurlijke toekomst van de gemeente Brummen. Het resultaat is een eindrapport, dat is opgebouwd uit een groot aantal deelonderzoeken. Het volledige eindrapport is te lezen op onze website [brummen.nl/toekomst](http://brummen.nl/toekomst). Daar zijn ook alle onderzoeksresultaten te vinden. Voor de snelle lezer is er ook een overzichtelijke samenvatting.

De gemeenteraad vroeg ongeveer een jaar geleden aan het college om te onderzoeken hoe de gemeente zich in de toekomst het best kan besturen. Het doel is om tenminste de huidige dienstverlening en voorzieningen voor de inwoners te behouden. Onze gemeente beschikt op dit moment over een compacte organisatie die in staat is de meeste taken goed uit te voeren. Maar ook is duidelijk dat in de komende jaren de dienstverlening en het voorzieningenniveau onder druk komen te staan. Dit door toenemende taken vanuit de rijksoverheid, de lagere budgetten die hiervoor beschikbaar worden gesteld en de specifieke expertise die thema's zoals woningbouw, energietransitie en digitalisering vragen. Een lastige opgave, mede gezien de krappe en dynamische arbeidsmarkt en een hoog personeelsverloop.

## Van Rumund: Stap voor stap naar gedegen rapport

Bij zijn benoeming als waarnemend burgemeester kreeg Geert van Rumund een speciale opdracht mee van de Commissaris van de Koning. "Begin 2024 was de gemeenteraad van Brummen al druk bezig om na te denken over een onderzoek naar de bestuurlijke toekomst van de gemeente," vertelt Geert van Rumund. "De raadsleden wilden namelijk een goed onderbouwd antwoord op de vraag: met welk toekomstscenario (op langere termijn) het best richting gegeven kan worden aan de ontwikkeling van het bestuur en de gemeentelijke organisatie. De provincie was bereid financieel bij te dragen aan dit onderzoek. Niet omdat de provincie hierbij een belang of voorkeur heeft. Wel omdat de provincie vindt dat zo'n onderzoek zeer zorgvuldig moet plaatsvinden." Reden voor de raad om de waarnemend burgemeester te vragen dit proces goed te begeleiden.

En zo stuurde Geert van Rumund vanaf april 2024 een team aan dat aan de slag ging om het onderzoek uit te voeren. "Er is een projectteam samengesteld met enkele medewerkers. Ook hebben we een projectleider ingehuurd in de persoon van André van Nijkerken. "De eerste maanden werd veel energie gestoken in het opstellen van een goed plan van aanpak. "Je moet voordat je met het onderzoek begint de vraag en opdracht scherp hebben en bepalen welke acties je gaat ondernemen. Er is daarom een plan van aanpak opgesteld waarmee de raad op 19 september 2024 akkoord is gegaan," aldus Van Rumund.

### Onderzoeksbureau

Als projectleider was André van Nijkerken steeds alert op het stap voor stap zorgvuldig uitvoeren van de deelonderzoeken. "We hebben daarbij de samenwerking gezocht met het onafhankelijke onderzoeksbureau Moventem," vertelt Van Nijkerken. "Dit bureau kende de gemeente al goed, onder andere omdat ze al meer dan 10 jaar het inwonerspanel Brummen Spreekt beheren. Samen met Moventem hebben we in het najaar zes deelonderzoeken uitgevoerd. Zo hebben we inwoners



Waarnemend burgemeester  
Geert van Rumund

Projectleider  
André van Nijkerken

en ondernemers vragen gesteld over de dienstverlening en voorzieningen die zij belangrijk vinden. En ook zijn we met de medewerkers van de gemeente in gesprek gegaan over hoe zij denken over de gemeente en de gemeentelijke organisatie. We hebben veel documenten bestudeerd en gesproken met diverse experts. Samen met enkele raadsleden hebben we gemeenten bezocht die ervaringen hebben met de scenario's."

Van Nijkerken geeft aan dat na al deze stappen, onder begeleiding van Moventem, gesprekken zijn gevoerd met de buurgemeenten en de Regio Stedendriehoek. "Dit zijn namelijk de potentiële samenwerkingspartners. De uitkomsten van dit onderdeel van het onderzoek zijn ook verwerkt in het eindrapport."

### Uitgebreid rapport

Van Rumund kijkt met een tevreden gevoel terug op het afgelopen jaar. "Ik heb veel respect voor iedereen die bij dit onderzoek betrokken is geweest. Er is hard en heel zorgvuldig gewerkt. Er is veel informatie opgehaald. Dat is allemaal overzichtelijk verwerkt in een uitgebreid onderzoeksrapport. En daar hebben we weer een goede samenvatting van gemaakt. Wil je goed meepraten over dit belangrijke onderwerp? Dan adviseer ik om in ieder geval de samenvatting te lezen."

## Vijf scenario's onderzocht

In de opdracht voor een verkennend onderzoek gaf de gemeenteraad aan om vijf scenario's te onderzoeken. Deze vijf scenario's zijn mogelijke oplossingen voor de toekomst van de gemeente Brummen. Het gaat om de volgende scenario's (in willekeurige volgorde):

### 1. Strategisch samenwerken met een beperkt aantal partners

De gemeente blijft bestuurlijk en ambtelijk zelfstandig. We werken wel samen en maken gezamenlijke keuzes met één of meer (buur) gemeenten. Of eventueel in regionaal verband.

### 2. Combinatie van een regie-organisatie met een centrumgemeente

De gemeente Brummen blijft bestuurlijk zelfstandig maar houdt zelf een kleine(re) organisatie. Bepaalde zaken/taken laat Brummen uitvoeren door een andere gemeente. Bijvoorbeeld uitkeringen, onderhoud buitenruimte en verstrekken van documenten.

### 3. Ambtelijke fusie met één of meerdere gemeenten

De gemeente Brummen blijft bestuurlijk zelfstandig, maar de ambtelijke organisatie wordt samengevoegd met die van één of meer andere gemeenten. Deze nieuwe organisatie werkt voor meerdere gemeentebesturen. De gemeente blijft mede verantwoordelijk voor deze organisatie en behoudt in dit scenario slechts een kleine ambtelijke organisatie voor de ondersteuning van het bestuur.

### 4. Een nieuwe gemeente vormen door herindeling

Het vormen van een nieuwe gemeente door herindeling met één gemeente, met meerdere gemeenten dan wel de gemeente Brummen opdelen over meerdere gemeenten. Dit betekent dat de bestuurlijke zelfstandigheid van Brummen wordt opgeheven en dat Brummen zowel ambtelijk als bestuurlijk opgaat in een nieuwe situatie. We onderscheiden hierbij drie varianten:

- herindelen met één andere gemeente;
- herindelen met meerdere andere gemeenten;
- herindeling door de gemeente Brummen op te delen en de afzonderlijke delen samen te voegen met verschillende andere gemeenten.

### 5. Zelfstandig blijven

Brummen blijft bestuurlijk en ambtelijk zelfstandig en gaat door op de huidige voet. Dit met blijvende aandacht voor de verdere ontwikkeling van de organisatie en versterking van de bestuurskracht. De huidige samenwerkingsrelaties met andere gemeenten en de regio blijven bestaan, maar worden niet verder geïntensiveerd of omgevormd.



# Advies: onderzoek herindeling met Rheden of Zutphen

Op basis van het onderzoek adviseert het college de gemeenteraad om in april te kiezen voor scenario 4a. Dit is het scenario dat uitgaat van herindeling met één andere gemeente. Dit scenario biedt in de ogen van het college de beste garanties om ook op langere termijn ervoor te zorgen dat de dienstverlening en voorzieningen voor de inwoners en ondernemers tenminste op het huidige niveau blijven. Dit met behoud van de huidige kwaliteiten en identiteit van de gemeente.



In dit advies heeft het college zwaar mee laten wegen dat de inwoners veel waarde hechten aan het behoud van het landelijke, groene en veilige karakter van de gemeente. Dit geldt ook voor de gemeenschapszin die er volop is en het rijke verenigingsleven. Maar om ook de uitdagingen in de toekomst het hoofd te kunnen bieden, moeten de gemeentelijke en bestuurlijke organisatie versterkt worden. Dit kan door samen met een buurgemeente een nieuwe, grotere en minder kwetsbare gemeente te vormen.

Als onderdeel van het onderzoek zijn gesprekken gevoerd met buurgemeenten en de Regio Stedendriehoek. Dit

heeft extra informatie opgeleverd naast de eerdere onderzoeksresultaten. Daarom geeft het college bij variant 4a de voorkeur aan een samenwerking met Rheden óf Zutphen. Deze gemeenten lijken qua identiteit op Brummen. Inwoners hechten immers zeer aan behoud van deze identiteit: een groene plattelandsgemeente met een groot gevoel van verbondenheid en gemeenschapsbesef. Apeldoorn is met 170.000 inwoners te groot en past minder goed. Met 21.000 inwoners heeft Brummen verhoudingsgewijs minder invloed bij herindeling met Apeldoorn. Bronckhorst en Voorst zijn op dit moment geen logische keuze, omdat zij om verschillende redenen nu terughoudend zijn over samenwerking of samengaan met Brummen. Dit komt niet door Brummen zelf, maar door andere factoren. Ook de Regio Stedendriehoek geeft aan op dit moment geen goede oplossing te kunnen bieden voor de uitdagingen waar Brummen de komende jaren voor staat.

## Vervolg na raadsbesluit

Als de gemeenteraad het advies van het college overneemt, dan gaat Brummen in de komende periode verder praten met de gemeenten Rheden en Zutphen. Onderwerp van gesprek met beide gemeenten is dan hoe een fusie eruit kan zien. En aan welke voorwaarden moet worden voldaan. Dit vraagt diepgaande gesprekken en verder onderzoek. Het spreekt voor zich dat dit in goede afstemming gaat met deze twee gemeenten. Ook omdat zij tijd nodig hebben om hun eigen achterban (bestuur, inwoners, ondernemers) te betrekken.

Het college adviseert de raad wel om de vaart erin te houden. Wanneer de raad op 17 april het voorstel van het college overneemt, willen B&W liefst meteen afspraken maken voor vervolgesprekken. De uitkomsten daarvan worden later dit jaar aan de raad gepresenteerd.

## Betrokken inwoners en ondernemers

In het najaar van 2024 konden inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van organisaties en verenigingen hun oordeel geven over de gemeentelijke dienstverlening en het voorzieningenniveau. En velen maakten hier gebruik van. In totaal hebben 1.719 mensen via een vragenlijst hun inbreng geleverd. Dit is verwerkt in deelonderzoek 2 van het eindrapport. Ook is er bij het huidige dienstverlenings- en voorzieningenniveau van de gemeente gekeken naar eerder onderzoek via inwonerspanel Brummen Spreekt en naar de gegevens van de Burgerpeiling Waar Staat Je Gemeente.

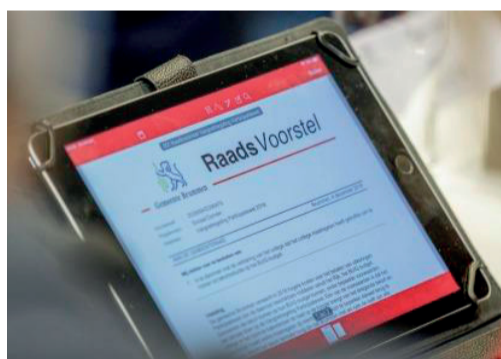
Het oordeel van inwoners en ondernemers over de dienstverlening en voorzieningen is onderzocht om te bepalen wat onze samenleving hierover belangrijk vindt. Dit heeft een plek gekregen in het onderzoek en is besproken met potentiële samenwerkingspartners. Het maakt duidelijk waar een mogelijke toekomstscenario een bijdrage aan moet leveren.

Uit het onderzoek blijkt ook dat inwoners en ondernemers veel waarde hechten aan het behoud van de identiteit van de gemeente Brummen. En dat ze de dienstverlening van de gemeentelijke organisatie waarderen. Er wordt tijdig en correct informatie gegeven. Maar ook is er behoefte aan betere digitale diensten. En als verbeterpunt werden ook de online en fysieke bereikbaarheid genoemd. Daarnaast worden de nabijheid, bereikbaarheid en de kwaliteit van voorzieningen zoals winkels, zwembaden en bibliotheken belangrijk gevonden. Inwoners en maatschappelijke organisaties geven aan dat veranderingen in de toekomst voor hen het grootst zijn als zij voor sommige dienstverlening naar een buurgemeente moeten. Ongeveer een derde noemt dat de veranderingen het grootst zijn als er voorzieningen verdwijnen.

## Medewerkers maken de organisatie

De gemeente Brummen is ook een werkgever voor bijna 200 personen. Kundige medewerkers die een belangrijke bijdrage leveren aan een goede dienstverlening en voorzieningen. In één van de deelonderzoeken is de gemeentelijke organisatie in beeld gebracht. Daarbij is ook gevraagd hoe medewerkers aankijken tegen hoe de gemeente werkt. Ook is gevraagd welke kansen, bedreigingen en aandachtspunten medewerkers zien bij de mogelijke toekomstscenario's.

Medewerkers zijn positief over de korte lijnen tussen collega's, bestuur en samenleving. Er is een gevoel van saamhorigheid en teamwork. En er is vrijheid en flexibiliteit om het eigen werk te organiseren. Medewerkers vinden de organisatie wel kwetsbaar omdat er veel zogenoemde éénpitters zijn. Dan liggen teken en werkzaamheden slecht bij één persoon. Ook wordt een hoge werkdruk ervaren, die versterkt wordt door personeelsverloop. Gemeenten hebben daarnaast steeds meer te maken met meer en vooral ook ingewikkelde opgaven. Denk aan digitalisering en innovatie, het energievraagstuk, woningbouw en vergrijzing.



## Gemeenteraad bepaalt de koers

Het eindrapport over de bestuurlijke toekomst ligt nu op de vergadertafel van de 19 gemeenteraadsleden. Zij buigen zich hier de komende weken over. Daarbij nemen ze ook het advies mee dat het college hen heeft gegeven. Op donderdagavond 17 april spreekt de raad zich uit over het eindrapport en het advies. Dan zal de raad aangeven wat de volgende stappen zijn die de gemeente Brummen wil zetten. Welk scenario of scenario's worden verder uitgewerkt en onderzocht?

Voordat het zover is, vindt er nog een speciaal raadsforum over dit onderwerp plaats. Dat is op donderdagavond 10 april. Tijdens die avond is er volop gelegenheid voor raadsleden om vragen te stellen, bijvoorbeeld aan het college. Ook kunnen de raadsleden eerste meningen uitwisselen. En is er gelegenheid voor inwoners, ondernemers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties om hun visie te delen.



Meer weten/informatie? Bezoek dan de pagina [www.brummen.nl/toekomst](http://www.brummen.nl/toekomst).

2 APRIL 2025